

ความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทาง ท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร

สุจิตรา วาชัยยุง และ โสมฤทัย สุนธยาธร

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุชาวไทย มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 480 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างค่าคำถามกับวัตถุประสงค์ พบว่าค่าที่ได้คือ 0.89 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ได้คือ 0.97 ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามกับผู้สูงอายุชาวไทย และมีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในบริเวณ 10 สวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งการแจกแบบสอบถามออกเป็นพื้นที่ละ 48 ชุด ใช้เวลาเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ ที่ละ 2 วัน แบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเช้า แจกแบบสอบถามจำนวน 12 ชุด/วัน และช่วงเย็น แจกแบบสอบถามจำนวน 12 ชุด/วัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติในการทดสอบ

สมมติฐาน ใช้ค่าสถิติสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05

ผลการวิจัย เมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่าองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการบริการทั่วไป ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักรวม แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

สรุปผลการวิจัย มีเพียงองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการบริการทั่วไป ด้านเดียวเท่านั้นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ส่วนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักรวม แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ: ความคาดหวัง / องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As / การตัดสินใจ / การท่องเที่ยวเชิงกีฬา / ผู้สูงอายุชาวไทย

EXPECTATION OF 5As TOURISM COMPONENTS AFFECTING THE DECISION MAKING OF THAI SENIOR TO UNDERTAKE SPORT TOURISM IN BANGKOK

Sujittra Wachaiyung and Somruthai Soontayatron

Faculty of Sports Science, Chulalongkorn University

Abstract

Purpose The purpose of this research was to study expectation of 5As tourism components affecting the decision making of Thai senior to undertake sport tourism in Bangkok.

Methods The samples used in this study were 480 Thai seniors aged 60 years old or over who live in Bangkok. Questionnaires were used as a main method to collect data in this research with IOC of 0.89 and coefficient alpha equal of 0.97. Questionnaires were collected from Thai senior who were interested to undertake sport tourism in the area of 10 public parks in Bangkok. 48 questionnaires were collected for each public park Data collection took 2 days for each area and 12 questionnaires were collected in the morning and another 12 questionnaires were in the afternoon for each day by the researcher. This study also applied statistical data analyses with the determination of patterns in the data such as the frequency,

percentage, mean and standard deviation. This research also undertook Multiple Linear Regression with statistical significance at 0.05 to test the hypothesis of this research.

Results Hypothesis testing showed that ancillary of 5As tourism components has affected the decision making of Thai seniors to undertake sport tourism in Bangkok with statistical significance at 0.05. In contrast, accessibility, accommodation, attraction, and activities have not affected the decision making of Thai seniors to undertake sport tourism in Bangkok.

Conclusion Only ancillary of 5As tourism components has affected the decision making of Thai seniors to undertake sport tourism in Bangkok. In contrast, accessibility, accommodation, attraction, and activities have not affected the decision making of Thai seniors to undertake sport tourism in Bangkok.

Keywords : Expectation / 5As Components of tourism / Decision making / Sports tourism / Thai senior

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคาดการณ์ว่า นักท่องเที่ยวสูงอายุ จะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักสำหรับการท่องเที่ยวไทย ทดแทนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่กำลังลดจำนวนลง เนื่องจากผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเชื่อมั่นว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุจะเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพและกำลังซื้อ สามารถท่องเที่ยวได้โดยไม่มีเงื่อนไขด้านเวลา นอกจากนี้ยังมีลูกหลานตามไปดูแลหรือเรียกว่าผู้ติดตามอีกจำนวนประมาณ 3 คน ดังนั้นโอกาสทางการตลาดจึงเกิดขึ้น (Tourism Authority of Thailand, 2009) และเนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิต จึงมีความละเอียดรอบคอบในการเลือกซื้อสินค้าและบริการต่างๆ มากยิ่งขึ้น และเนื่องจากผู้สูงอายุมักมีข้อจำกัดในการเดินทางมากกว่าวัยหนุ่มสาว ดังนั้นการเตรียมความพร้อมในการรองรับตลาดกลุ่มนี้จึงต้องมีการศึกษาในรายละเอียดค่อนข้างมาก และควรมีการเตรียมการที่ดี (Ratanapitoonchai, 2014)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport tourism) มีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมมากขึ้น โดยที่กำลังจะมาถึงซึ่งมุ่งจุดสนใจไปยัง 4 ชนิดกีฬายอดนิยม อันได้แก่ มวยไทย วิ่งมาราธอน ปั่นจักรยาน และกอล์ฟ ให้เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยหวังจะสร้างให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport destination) แห่งใหม่ของโลก (Petsuwan, 2018) จากการสำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายของประชากรและสุขภาพจิต โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2554 พบว่า ประชากรที่อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร ออกมาเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายมีจำนวน 1,858,890 คน โดยส่วนใหญ่นิยมเล่นในบริเวณบ้าน และรองลงมาคือสวนสาธารณะ ซึ่งมีการนิยมออกกำลังกายครั้งละ 31-60 นาที มีความถี่ประมาณ 3-10 วันต่อเดือน ด้วยเหตุผลส่วนใหญ่ คือ อยากมีสุขภาพแข็งแรง

และอยากมีระดับสุขภาพจิตที่เท่ากับหรือสูงกว่าคนทั่วไป เมื่อเปรียบเทียบกับวัยเดียวกันในผู้ที่ไม่ออกกำลังกาย และมีหลายกลุ่มที่นอกจากจะนัดกันไปออกกำลังกายแล้ว ยังชักชวนกันออกไปท่องเที่ยวอยู่บ่อยครั้ง (Suvetwethin, 2018)

ในปัจจุบันก็มีการแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพเกิดขึ้นมากมายที่ผู้สูงอายุนิยมเข้าร่วม เช่น เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ ฟันรัน มินิมาราธอน ฮาล์ฟมาราธอน ไปจนถึงฟูลมาราธอน 42.195 กิโลเมตร และอีกหนึ่งชนิดกีฬาที่กำลังได้รับความนิยมในกลุ่มผู้สูงอายุคือการปั่นจักรยาน หรือ แม้กระทั่งกีฬาไตรกีฬา ก็เริ่มมีผู้สูงอายุเข้าร่วมการแข่งขันมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งการแข่งขันนั้นอาจจะไม่ได้มุ่งหวังถึงผลแพ้ชนะ แต่เน้นถึงการออกกำลังกาย เป็นการแข่งเพื่อสุขภาพ เพื่อความสนุกสนานมากกว่า นอกจากจะมีผู้เข้าร่วมแข่งขันแล้วการมีการแข่งขันกีฬา ยังมีผู้ชมที่เข้าร่วมชมและเชียร์อีกจำนวนมากเช่นกัน (Sheresheva & Buzulukova, 2014) และนอกจากผู้เข้าร่วมแข่งขันกีฬา ผู้ชมแล้ว ยังมีผู้ติดตามและผู้จัดงานอีกหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ล้วนนับเป็นนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งสิ้น (Zajadacz, 2016)

ดังนั้นการจะออกไปท่องเที่ยวเชิงกีฬาองค์ประกอบการท่องเที่ยวจึงถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการท่องเที่ยว อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งดึงดูดหลักทางการท่องเที่ยว ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่ให้ความสำคัญกับประเภทของยานพาหนะ (Romsa & Blenman, 1989) มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะสูง เพื่อให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก (Hong, Kim, & Lee, 1999) นอกจากนี้ที่พักแรมระหว่างเดินทางท่องเที่ยวก็เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญตั้งแต่ก่อนออกเดินทางไปท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่ส่วนใหญ่จะมีการค้างคืน 1-2 คืน เมื่อออกเดินทางท่องเที่ยว (Phiman, 2017) และนักท่องเที่ยวสูงอายุยังต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก

ความแตกต่างจากที่พบบ่อยกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ เช่น รวบรวมในท้องถิ่น ขนาดตัวอักษรที่ใหญ่กว่าปกติในเอกสารแสดงข้อมูลหรือป้ายต่างๆ (Ananth, DeMicco, Moreo, & Howey, 1992) เป็นต้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As และความคาดหวังคุณภาพการบริการ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As

Hritz and Ross (2010) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งเป็นที่ที่มีการจัดกิจกรรมกีฬา ที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการเล่นกีฬาหรือนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา และสร้างผลประโยชน์ทางธุรกิจในพื้นที่

โดย Office of the Permanent Secretary (2017) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อการออกกำลังกาย (Active sport tourism) การท่องเที่ยวในงานหรือมหกรรมกีฬา (Sport event tourism) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia sport tourism)

Thammabut (2006) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภทเช่นกัน คือ

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) หมายถึง การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น ระบบคมนาคมขนส่ง สนามบิน ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่ง ทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง (Destination) หรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้อย่างสะดวกสบาย

2. ที่พักแรม (Accommodation) หมายถึง การมีที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการค้างคืนไว้คอยรองรับความต้องการ ได้แก่ ที่พักประเภทต่างๆ เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักประเภทที่ต่างกันจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับที่ต่างกันด้วย ซึ่งจะทำให้มีราคาและค่าบริการในระดับต่างกันตามมา ได้แก่ ภัตตาคาร สระว่ายน้ำ ฟิตเนส เซนเตอร์ ชาวน่า ศูนย์กลางธุรกิจ และสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับราคาของที่พักรักษาไว้ได้

3. แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) นับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดของการเดินทาง เพราะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวได้

4. กิจกรรม (Activities) กิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมนันทนาการนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในยุคปัจจุบันเพราะการท่องเที่ยวไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ ความงดงามของธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังเป็นการที่นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การเดินป่า การล่องแก่งในแม่น้ำ การปั่นจักรยาน การดำน้ำ การตกปลาหมึกในทะเลลึก เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดจะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว และกิจกรรมดังกล่าวมักก่อให้เกิดการกระจายรายได้

5. การบริการทั่วไป (Ancillary) บริการเบ็ดเตล็ดทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว อาทิเช่น บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุชาลานจอดรถ ตู้กดเงินสด เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าจากการศึกษาของ พยอมน ธรรมบุตร (2549) มีเนื้อหาที่ครอบคลุมและครอบคลุมประกอบบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่จะต้องมีทั้งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะค้างคืน มีกิจกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมทางการกีฬาที่นักท่องเที่ยวต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วย รวมถึงการบริการอื่นๆที่พึงมีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว จึงเป็นปัจจัยที่ผู้ทำวิจัยต้องการนำมาศึกษาว่า องค์ประกอบบริการท่องเที่ยว 5As อันประกอบด้วย การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ที่พักรแรม (Accommodation) แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) กิจกรรม (Activities) และการบริการทั่วไป (Ancillary) นั้น มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานครหรือไม่อย่างไร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom, 1964) ได้กล่าวถึงความคาดหวังไว้ว่า ความคาดหวังเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคล ความต้องการเหตุผลในการกระทำกิจกรรมใดๆ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนตามที่ตนต้องการหรือความคาดหวังเกิดจากคุณค่าของสิ่งที่มาล่อใจ เช่น รางวัล เงิน สิ่งตอบแทน ที่จะได้รับ ถ้าสิ่งตอบแทนเหล่านั้นมีคุณค่าสำหรับบุคคลมากพอ ประกอบกับบุคคลนั้นมีความสามารถหรือมีความคาดหวังที่จะได้รับสิ่งตอบแทนนั้น บุคคลจะเกิดความสนใจที่จะกระทำทันที กล่าวคือ ความคาดหวังคือความต้องการที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆและคาดหวังว่าเมื่อทำแล้วจะได้ผลตามที่ต้องการ หรือเกิดจากการที่มีสิ่งล่อใจ สิ่งของตอบแทนให้เกิดความคาดหวัง และถ้าสิ่งตอบแทนนั้นมีคุณค่าพอ ก็จะสามารถึงจุดให้เกิดความสนใจและความคาดหวังในสิ่งนั้นๆได้

กล่าวโดยสรุปคือ ความคาดหวังนั้นเป็นความต้องการส่วนบุคคลที่จะหาเหตุผลที่ต้องพยายามกระทำการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองตามที่ตั้งความหวังหรือคาดหวังเอาไว้ เพื่อจุดมุ่งหมายคือได้รับความพึงพอใจ และขณะเดียวกันก็คาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นไปอีกเรื่อยๆ เกิดขึ้นจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ การบอกปากต่อปาก หากมีคนบอกว่าดี เราก็จะมี ความคาดหวังว่าจะได้รับการบริการที่ดีเช่นกัน จากปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลมีความต้องการและความคาดหวังที่แตกต่างกัน เกิดจากประสบการณ์ในอดีต

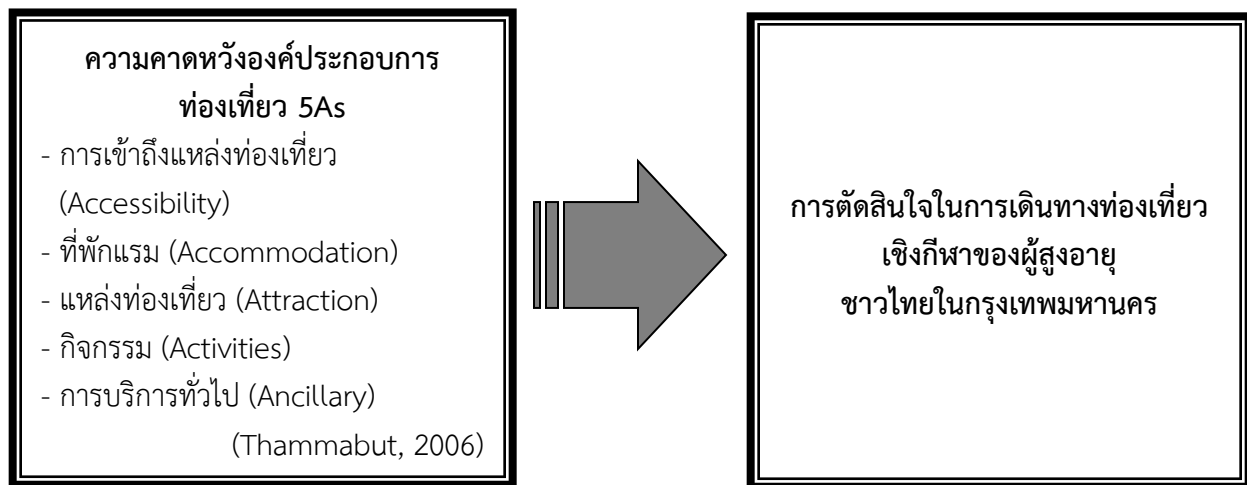
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อ

การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาไปยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่งของผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุเป็นสำคัญ ซึ่งคำว่า การตัดสินใจ Samerjai (2007) กล่าวว่า การตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง กระบวนการในการเลือกที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกต่างๆที่มีอยู่ ซึ่งผู้รับบริการมักจะตัดสินใจในทางเลือกต่างๆของสินค้าและบริการอยู่เสมอ โดยที่เขาจะเลือกสินค้าหรือบริการตามข้อมูลและข้อจำกัดของสถานการณ์ การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญและอยู่ภายในจิตใจของผู้รับบริการ และ Bangmo (2005) กล่าวถึงความหมายของการตัดสินใจว่า การตัดสินใจหมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อความสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ ในทางปฏิบัติ การตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน และมีวิธีแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติโดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุด

กล่าวโดยสรุปคือ การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกที่จะออกเดินทางหรือไม่เดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา ของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร โดยผ่านกระบวนการในการเลือก โดยอาศัย

การเลือกจากหลากหลายทางเลือก หลากหลายเหตุปัจจัยที่มี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเลือกที่จะออกไปท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่

กรอบแนวคิด

รูปที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุชาวไทย มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร สามารถระบุจำนวนของประชากรที่แน่นอนได้ตามข้อมูลของระบบสถิติการลงทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 978,455 คน (Department of Provincial Administration, 2017) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุชาวไทย ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่สนใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งผู้ที่มีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของยามาเน (Yamane, 1973) ได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ

400 คน เพื่อป้องกันแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 20% เป็น 480 คน งานวิจัยชิ้นนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เท่าๆ กันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 480 คน แล้วนำมาหารด้วยจำนวนสวนสาธารณะ 10 ที่ที่เป็นสถานที่ที่ผู้สูงอายุนิยมทำกิจกรรมนั้น ทน การและ ออกกกำลังกาย (BLT Bangkok, 2019) ได้แก่ (1) สวนลุมพินี (2) สวนเบญจกิติ (3) สวนสันติภาพ (4) สวนเบญจสิริ (5) สวนจตุจักร (6) สวนวชิรเบญจทัศ (7) สวนหลวง ร.9 (8) สวนสราญรมย์ (9) สวนรมณีนาถ และ (10) สวนสาธารณะศูนย์กีฬาบึงหนองบอน ซึ่งคิดเป็นพื้นที่ละ 48 คน โดยเป็นการเก็บตัวอย่างจากผู้สูงอายุ ที่มีสัญชาติไทย มีความเต็มใจและยินดีให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยจะมีการสอบถามเพื่อคัดกรองเบื้องต้นก่อนแจกแบบสอบถามว่า ผู้สูงอายุมีความ

สนใจท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ เพื่อคัดกรองคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถามและจะทำการแจกแบบสอบถามจนครบ 480 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามต้องมีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป สัญชาติไทย ทั้งเพศชาย และเพศหญิง 2) เป็นผู้ที่มีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งที่มีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์เดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา 3) เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งที่อยู่ในทะเบียนบ้านและไม่อยู่ในทะเบียนบ้าน เป็นเวลาอย่างน้อย 5 ปี และ 5) เป็นผู้ที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับรองเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ความคาดหวังต่อคุณภาพบริการ การตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อทำการสร้างแบบสอบถามเสร็จ นำแบบสอบถามดังกล่าวเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างค่าคำถามกับวัตถุประสงค์ พบว่าค่าที่ได้คือ 0.89 หลังการปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้กับกับผู้สูงอายุที่ไปทำกิจกรรมนันทนาการและออกกำลังกาย บริเวณสนามกีฬาแห่งชาติ จำนวน 30 คน โดยได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ได้คือ 0.97

ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและชี้แจงให้กับผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 480 ชุด กับผู้สูงอายุชาวไทย มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และมีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในบริเวณ 10 สวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานครดังที่ระบุไว้ข้างต้นโดยแบ่งการแจกแบบสอบถามออกเป็นพื้นที่ละ 48 ชุด ใช้เวลาเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ที่ละ 2 วัน แบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงเช้าแจกแบบสอบถามจำนวน 12 ชุด/วัน และช่วงเย็นแจกแบบสอบถามจำนวน 12 ชุด/วัน รวม 2 ช่วงเวลาเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามเป็นจำนวน 24 ชุด/วัน ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นรื้อแบบสอบถามกลับพื้นที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อย และกลุ่มตัวอย่างจะได้รับของที่ระลึกเป็นปากกาจำนวน 1 ด้ามหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูลในงานวิจัยโดยการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 โดยเกณฑ์การเลือกตอบและระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับขั้นใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้ (Wichian Katesingha, 1995) สามารถแปลความหมายของค่าคะแนนได้ดังนี้

ระดับ 1 คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.80 แสดงว่า
ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

ระดับ 2 คะแนนเฉลี่ย 1.81–2.60 แสดงว่า
ระดับเห็นด้วยเห็นน้อย

ระดับ 3 คะแนนเฉลี่ย 2.61–3.40 แสดงว่า
ระดับเห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 4 คะแนนเฉลี่ย 3.41–4.20 แสดงว่า
ระดับเห็นด้วยมาก

ระดับ 5 คะแนนเฉลี่ย 4.21–5.00 แสดงว่า
ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	217	54.25
หญิง	183	45.75
รวม	400	100.00
2. อายุ		
60 – 69 ปี	272	68.00
70 – 79 ปี	104	26.00
80 ปีขึ้นไป	24	6.00
รวม	400	100.00
3. รายได้จากการทำงานหรือได้รับจากบุตรหลาน ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	141	35.25
10,001 – 20,000 บาท	170	42.50
20,001 – 30,000 บาท	69	17.25
30,000 บาทขึ้นไป	20	5.00
รวม	400	100.00
4. ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา		
เคยท่องเที่ยวเชิงกีฬา	186	46.50
ไม่เคยท่องเที่ยวเชิงกีฬา	214	53.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 มีอายุในช่วง 60-69 ปี จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68 โดยมีรายได้จากการทำงานหรือได้รับจากบุตรหลานต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท

จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ด้านประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.56

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคาดหวังต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ในการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร โดยรวม

องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As (n = 400)	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคาดหวัง
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)	4.01	0.59	มาก
ที่พักแรม (Accommodation)	4.09	0.56	มาก
แหล่งท่องเที่ยว (Attraction)	3.98	0.54	มาก
กิจกรรม (Activities)	4.09	0.58	มาก
การบริการทั่วไป (Ancillary)	4.04	0.56	มาก
รวม	4.04	0.46	มาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคาดหวังต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ในการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานครโดยรวม พบว่า ผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร มีความคาดหวังต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As โดยรวมอยู่ในระดับมาก

(4.04 ± 0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร มีความคาดหวังต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านกิจกรรม (4.09 ± 0.58) ด้านที่พักแรม (4.09 ± 0.56) ด้านการบริการทั่วไป (4.04 ± 0.56) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (4.01 ± 0.59) และด้านแหล่งท่องเที่ยว (3.98 ± 0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับระดับการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานครโดยรวม

การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา (n = 400)	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ท่านต้องการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา	3.27	1.14	ปานกลาง
2. ท่านต้องการเข้าร่วมชมและเชียร์การแข่งขันกีฬา	3.80	0.81	มาก
3. ท่านต้องการท่องเที่ยวเพื่อชมสถานที่สำคัญทางการกีฬา	3.68	0.89	มาก
4. ท่านต้องการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมทางการกีฬาที่หลากหลาย	3.82	0.85	มาก
5. ท่านมีความสนใจในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย	3.89	0.89	มาก
6. ท่านต้องการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงและมีสุขภาพที่ดี	4.17	0.77	มาก
รวม	3.77	0.64	มาก

ตารางที่ 3 แสดงผลแสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของระดับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา จากข้อมูลพบว่า ผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร มีระดับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (3.77 ± 0.64) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ท่านต้องการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงและมีสุขภาพที่ดี (4.17 ± 0.77) ท่านมีความสนใจในการ

เล่นกีฬาและออกกำลังกาย (3.89 ± 0.89) ท่านต้องการแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมทางการกีฬาที่หลากหลาย (3.82 ± 0.85) ท่านต้องการเป็นผู้เข้าร่วมชมและเชียร์กีฬา (3.80 ± 0.81) และท่านต้องการท่องเที่ยวเพื่อเที่ยวชมสถานที่สำคัญทางการกีฬา (3.68 ± 0.89) ตามลำดับ และมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ คือ ต้องการเป็นผู้เข้าแข่งขันหรือเป็นผู้เล่นกีฬา (3.27 ± 1.14)

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร

ความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As	Beta	T	p
ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)	0.115	1.921	0.055
ด้านที่พักแรม (Accommodation)	-0.019	-0.260	0.795
ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)	-0.081	-1.213	0.226
ด้านกิจกรรม (Activities)	0.073	0.955	0.340
ด้านการบริการทั่วไป (Ancillary)	0.225	3.022	0.003*

$R^2 = 0.086$, F-Value = 7.441, n = 400 *p ≤ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย ในกรุงเทพมหานครโดยใช้สถิติสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระคือ ความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทย

ในกรุงเทพมหานคร มีค่าเท่ากับ 0.086 และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีเพียงความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ด้านการบริการทั่วไป เท่านั้นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

สรุปได้ว่า ความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ด้านการบริการทั่วไป ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อทดสอบความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร พบว่า

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร โดยจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานครนั้น มีความคาดหวังเกี่ยวกับด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก แม้ว่าผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร จะคาดหวังด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านนี้ก็ยังไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา นั้นสื่อถึงความสะดวกสบายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งหากผู้สูงอายุจะออกไปท่องเที่ยวเชิงกีฬาอยู่แล้ว องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอาจไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกเดินทาง

แต่เมื่อได้ออกเดินทางท่องเที่ยวแล้ว ก็ย่อมคาดหวังถึงความสะดวกสบายในการเดินทางแน่นอน อาจจะให้ความสำคัญกับการเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว เนื่องจากต้องการความสะดวกสบาย รวมถึงอุปกรณ์ในการใช้เล่นกีฬา จะสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและที่พักมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ College of Management Mahidol University (2018) ที่พบว่าวิธีในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุนั้น ส่วนใหญ่ชอบเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว เนื่องจากได้มองวิวทิวทัศน์ข้างทาง สะดวกต่อการแวะท่องเที่ยวที่เป็นทางผ่าน และสะดวกกับการเข้าห้องน้ำของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ Blenman (1989) ยังได้กล่าวอีกว่า ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับประเภทของยานพาหนะในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chusilthong (2014) ที่ทำการศึกษาความต้องการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของแฟนคลับฟุตบอลลีกอาชีพของประเทศไทย ที่พบว่า เหตุผลในการเลือกวิธีการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของแฟนคลับฟุตบอลลีกอาชีพของประเทศไทยนั้น โดยส่วนใหญ่นิยมเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัว ด้วยเหตุผลด้านความสะดวกสบายและความปลอดภัยในการเดินทางในการออกไปท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ด้านที่พักแรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร แม้ว่าความคาดหวังองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านนี้จะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Praditrod (2016) ที่พบว่าปัจจัยขององค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านที่พักแรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริมณฑลของคณวิทย์ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ananth, DeMicco, Moreo and Howey (1992)

ที่พบว่า นักท่องเที่ยวสูงอายุนั้นต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกจากโรงแรมมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีช่วงอายุต่ำกว่า เช่น ต้องการราวจับในห้องน้ำ จำนวนผ้าห่ม ตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าปกติในเอกสาร แสดงข้อมูลและป้ายต่างๆ เช่นเดียวกับงานวิจัย College of Management Mahidol University (2018) ที่พบว่า ผู้สูงอายุต้องการที่พักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ด้านความปลอดภัยทั้งภายในห้องพักและบริเวณโดยรอบ ไม่ว่าจะเป็นราวจับของทางเดิน ทางลาดสำหรับรถเข็น แผ่นกันลื่นในห้องน้ำ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุที่จะออกเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น ยังเป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เชื่อกันว่าตนเองสามารถใช้ที่พักแรมได้ตามปกติเหมือนเช่นวัยหนุ่มสาว จึงไม่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษจากที่พักแรมและในการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น อาจจะทำให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น งานกีฬาที่ต้องการเข้าร่วม หรืออีเวนต์กีฬามากกว่า หากต้องการไปร่วมงานแล้ว ที่พักอาจจะไม่ได้ดีมาตามความหวัง แต่ก็มีเหตุผลอื่นให้ออกไปท่องเที่ยวอยู่ได้ ดังนั้นองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านที่พักแรมจึงไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ด้านกิจกรรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร แม้ว่าความคาดหวังต่อองค์ประกอบท่องเที่ยวด้านกิจกรรม จะอยู่ในระดับมากก็ตาม เนื่องจากว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น กิจกรรม ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตามที่ Weed and Bull (1997) และ (Yiannakis, 2002) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นกิจกรรมนันทนาการอย่างหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกีฬา โดยกิจกรรมนันทนาการนั้นมีเป้าหมายเพื่อการออกกำลังกาย หรือส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการเข้าร่วมอีเวนต์กีฬา (Sporting events) แหล่ง

ท่องเที่ยว และรวมถึงการไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางกีฬา เช่น พิพิธภัณฑ์ทางกีฬาต่างๆ เป็นต้น สอดคล้อง Gibson (2003) ที่กล่าวว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการออกเดินทางชั่วคราว เพื่อชมหรือเข้าร่วม กิจกรรมการออกกำลังกายหรือกีฬา หรือการไปเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวแล้วได้เข้าร่วม กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมกีฬา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการท่องเที่ยวด้วย ในงานวิจัยฉบับนี้ องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านกิจกรรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dabphet (2018) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยวหรือทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวได้ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ และนักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นได้อย่างสะดวก ระหว่างอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ยังจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nimboonjat (2015) ที่พบว่า จากการวิจัยครั้งนี้อาจมาเนื่องจากผู้สูงอายุที่สนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มักจะคิดว่าตนเองสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ไม่แตกต่างจากคนวัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่สนใจในกิจกรรมทางการกีฬา ที่มักเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตื่นเต้น เร้าใจ เป็นการย้ำเตือนว่า พวกเขามีอายุใจที่ไม่ได้เท่ากับอายุจริง และมักเชื่อว่ากิจกรรมใดๆ ที่วัยหนุ่มสาวทำได้ พวกเขาก็สามารถทำได้เช่นกัน สอดคล้องกับผลการสำรวจของ Department of International Trade Promotion (2014) ที่ได้กล่าวถึงข้อมูลพฤติกรรม และแนวคิดของประชากรกลุ่มเบบี้ บูมเมอร์ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ว่า ประชากรกลุ่มเบบี้ บูมเมอร์นั้น เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่นิยมออกกำลังกายอย่าง

มาก จากผลสำรวจพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มนี้เป็นสมาชิกกลุ่มใหญ่ที่สุดของโรงยิม นิยมการออกกำลังกายทางกายมากขึ้น เนื่องจากเชื่อว่าทำให้สุขภาพแข็งแรง ช่วยชะลอวัยและทำให้ตัวเองดูดีอยู่เสมอ

ด้านแหล่งท่องเที่ยว ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร อาจเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ยังไม่ได้แบ่งแยกชัดเจนว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปที่มีกิจกรรมทางการกีฬาที่ชัดเจน นอกจากแหล่งท่องเที่ยวแล้วนั้นมีการจัดกิจกรรมกีฬาหรือ อีเวนต์กีฬาโดยเฉพาะ ในงานวิจัยฉบับนี้ได้กล่าวถึงภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งรวมตั้งแต่สถานที่แข่งขันกีฬา อีเวนต์กีฬา และสถานที่ท่องเที่ยวทั่วไปที่มีกิจกรรมทางการกีฬา กันับรวมเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังต่อองค์ประกอบท่องเที่ยวด้านนี้อยู่ในระดับมาก แต่ถือว่าน้อยที่สุดใน 5 องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่ทำการศึกษา โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Praditrod (2016) ที่พบว่า องค์ประกอบท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริมาณพลของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับ Visate (2015) ที่พบว่าปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งดึงดูดใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวพระราชวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และยังไม่สอดคล้องกับ Sriampornekkul and Chuntuk (2018) ที่ทำการศึกษาวุฒิสมาชิกการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้สูงอายุว่า นักท่องเที่ยวสูงอายุ เน้นท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่ดึงดูดใจ ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และเน้นการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการเป็นหลัก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้สูงอายุว่าจะไป

ท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทใด อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนในการตัดสินใจในการออกเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย หากเป็นผู้ที่ต้องการไปแข่งขันกีฬา แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นจะไม่ได้มีสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงที่น่าสนใจ หรือไม่ได้มีค่าบริการเข้าชมพิเศษสำหรับผู้สูงอายุก็ตาม แต่ตั้งใจไปแข่งขันรายการนี้อยู่แล้ว ก็สามารถตัดสินใจเดินทางได้ ดังนั้น องค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยว จึงไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ด้านการบริการทั่วไป ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร เนื่องมาจาก ปัจจัยด้านการบริการทั่วไปนั้น มีหลากหลายปัจจัยย่อยๆ ซึ่งเป็นปัจจัยทั่วไปของผู้สูงอายุที่มักให้ความสำคัญอยู่เสมอไม่ว่าจะออกไปท่องเที่ยวประเภทไหนก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ ที่จอดรถ ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก รวมไปถึงสถานพยาบาล ตู้กดเงินสด หรือแม้กระทั่งสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่ปัจจุบันถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่แหล่งท่องเที่ยวทั่วไปมีไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Visate (2015) ที่พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการบริการทั่วไป ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพระราชวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nimboonjat (2015) ที่ทำการศึกษาวุฒิสมาชิกประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสนนอกวู้ (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม) พบว่านักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการทั่วไปมีความสำคัญมากเป็นอันดับสองรองจากด้านกิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน 217 คน มีอายุในช่วง 60-69 ปี มีรายได้จากการทำงานหรือได้รับจากบุตรหลานต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท และส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร มีความคาดหวังต่อองค์ประกอบท่องเที่ยว 5As โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน ได้แก่ด้านกิจกรรม ด้านที่พักแรม ด้านการบริการทั่วไป ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ และผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร มีระดับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีเพียงองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการบริการทั่วไป ด้านเดียวเท่านั้นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรม ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้สูงอายุชาวไทยในกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุชาวไทยนั้นมีความคาดหวังต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว 5As ในระดับมากแต่เมื่อทดสอบสมมติฐานแล้วนั้นกลับไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงกีฬา ยกเว้นด้านการบริการทั่วไป ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางภาครัฐและเอกชนที่บริหารจัดการทั้งทางด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรม เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ใช้บริการในกลุ่มสูงอายุแล้วนั้น ควรต้องมีการที่ใส่ใจและสามารถตอบสนองต่อคนกลุ่มนี้ได้ เพื่อที่ในอนาคตคนกลุ่มนี้จะกลับมาใช้บริการอีกครั้ง ถึงแม้ว่าจะไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงกีฬาก็ตาม เนื่องจากว่า

ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมักเน้นการจัดเป็นอีเว้นท์ ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุไม่สามารถกำหนดสถานที่จัดงานเองได้ ดังนั้นเปรียบเสมือนภาคบังคับถ้าสนใจเข้าร่วมงานกีฬานั้นๆแล้ว ไม่ว่าจะมีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมเป็นอย่างไร ก็ยังไปเข้าร่วมอยู่ดี ในทางกลับกันผู้จัดการแข่งขันนั้นก็ควรคำนึงถึงการเข้าถึงที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมต่างๆในการจัดงานแข่งขันกีฬาด้วย เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาผู้สูงอายุต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Ananth, M., DeMicco, F. J., Moreo, P. J., & Howey, R. M. (1992). Marketplace lodging needs of mature travelers. *The Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, 33(4), 12-24.
- Bangmo, S. (2005). *Organization and Management* (4th ed.). Bangkok: Wittayaphat.
- Blenman, G. R. a. M. (1989). Vacation patterns of the elderly German. *Annals of Tourism Research*, 16, 178-188.
- BLT Bangkok. (2019). 10 Public Parks in Bangkok. Life style. Retrieved from <https://www.bltbangkok.com/Lifestyle/>
- Chusilthong, S. (2014). *Sport Tourism Needs of Football Fanclub in Thailand Professional Football League*. (The Degree of Master of Science program in Sports Science), Chulalongkorn University, Bangkok.

- College of Management Mahidol University. (2018). Awuso Society 4.0. In Boonying Kongarchapata (Ed.).
- Dabphet, S. (2018). Tourism Attributes and Communication Channels of Tourism Image for Future Tourists: The Case Of Phitsanulok. Naresuan University Journal, 11(1).
- Department of International Trade Promotion. (2014). U.S. Baby boomers. Retrieved 20th December 2018, from DIPT
- Department of Provincial Administration. (2017). Thai Older Statistics. Bangkok: Department of Older Persons Retrieved from http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1533055363-125_1.pdf
- Gibson, H. J. (2003). Sport Tourism: An Introduction to the Special Issue. Journal of Sport Management, 17(3), 205-213.
- Hong, G.-S., Kim, S. Y., & Lee, J. (1999). Travel Expenditure Patterns of Elderly Households in the us. Tourism Recreation Research, 24(1), 43-52.
- Hritz, N., & Ross, C. (2010). The Perceived Impacts of Sport Tourism: An Urban Host Community Perspective. Journal of Sport Management, 24, 119-138.
- Nimboonjat, M. (2015). The Tourism Factors And Participation of the Community Influencing the Sustainability of Eco-Tourism at Khao San Nhok Whour. (Khao Laem National Park). (Master of Business Administration Program), Silpakorn University Nakhon Pathom.
- Office of the Permanent Secretary. (2017). Final Report of Sport tourism. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports
- Petsuwan, T. (2018). TAT Unveils 2019 Marketing Plan, Emphasising Sports and Gastronomy Tourism. Retrieved 20th December 2018 <https://www.prachachat.net/tourism/news-178304>
- Phiman, P. (2017). The Patterns of Tourism of the Elderly In Chumphon. The 9th Rajamangala University of Technology National Conference and The 8th Rajamangala University of Technology International Conference, 1151-1157.
- Praditrod, C. (2016). Components of Tourist Attractions and Tourism Motivation Affecting to Working People's Decision Making to Travelling in Vicinity Areas. (M.B.A.), Bangkok University, Bangkok.

- Ratanapitoonchai, C. (2014, 26th August 2014). Elderly Tourists Market: New opportunity of Thailand, grow up AEC. Bangkokbiznews Section: ASEAN+, p.1.
- Romsa, G., & Blenman, M. (1989). Vacation patterns of the elderly German. *Annals of Tourism Research*, 16(2), 178-188.
- Samerjai, C. (2007). Consumer behavior. Bangkok: Se-Education.
- Sheresheva, M., & Buzulukova, E. (2014). Senior sport tourism in Russia. *Social Networks and the Economics of Sports*, 59-73.
- Sriampornekkul, L., & Chuntuk, T. (2018). Quality Tourism for Senior Tourists. *Journal of Humanities and Social Sciences*, Rajapruk University, 4(1).
- Suветwethin, D. (2018). The best sports for seniors. *ThaiPost Newspaper*. Retrieved from <https://www.thaihealth.or.th/Content/43588->.
- Thammabut, P. (2006). Elements of tourism (Handouts). Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Tourism Authority of Thailand. (2009). Senior tourism in Thailand. Retrieved 3rd December 2018 <https://positioningmag.com/11449>
- Visate, P. (2015). Factors affecting Thai tourists' motivation of visiting the palaces in Bangkok. (The Degree of Master of Science Program in Sports Science), Chulalongkorn University, Bangkok.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and Motivation*. New York: Wiley.
- Weed, M., & Bull, C. (1997). Influences on Sport-Tourism Relations in Britain: the Effects of Government Policy. *Tourism Recreation Research*, 22(2), 5-12.
- Wichian Katesingha. (1995). Mean and Interpretation. *The Journal of Educational Research*, 18(3), 8-11.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.
- Yiannakis, A. (2002). Tourist Roles: Needs and the adult life course. *Annals of Tourism Research*, 29, 323-343.
- Zajadacz, A. (2016). Sports Tourism: An Attempt to Define the Concept. *Tourism*, 26, 96-97.